

[Weikop.]

Men nu må det jo blive afgørende for os at høre, hvad den højtærede minister siger herom.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) opremsede med en ganske bestemt hensigt, kunne jeg godt mærke, en række artikler, lige fra cement til højfjeldssole, og han kunne såmænd godt have taget østers med. Men må jeg spørge: Hvor mange af de aftaler, som det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) nævnte, er skadelige? Det ærede medlem endte med at sige, at han var enig i, at der var visse aftaler, der ikke var skadelige, men jeg tror jo nok, at når befolkningen hører om alle disse mange aftaler, vil man øjeblikkeligt blive forskrækket. Afgørende er det imidlertid: Hvor mange af disse aftaler er skadelige, og er der i det hele taget nogen af disse aftaler, der er skadelig? Det tror jeg også det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) vil give mig ret i.

Men det forekommer nu os — og det er meget afgørende for os — at forslaget indhold med hensyn til prisfastsættelse og aftaler giver monopoltilsynet en magtstilling, som går langt ud over, hvad forholdene herhjemme måtte nødvendiggøre. Monopoltilsynet skal ikke alene undersøge, om aftaler fører til urimelige priser, urimelige vilkår for erhvervsudøvelsen, men bl. a. også varekvalitetens beskaffenhed. Praktisk talt vil monopoltilsynet, selvom der ikke er tale om konkurrencebegrænsende aftaler eller monopoler, kunne foretage undersøgelser og indgreb, og det betyder faktisk, at selv hvor der er fri konkurrence, er der også priskontrol overfor de enkelte virksomheder. Det vil vist ikke være at vende tilbage til det, som vi hele tiden har tilstræbt, og som tydeligt og klart har været forudsætning for de tidligere prislove: at man skulle tilstræbe at vende tilbage til normale forhold. Såvidt jeg kan se, giver monopoltilsynet adgang til ligesom efter den nugældende lov at ansætte maksimalpriser og maksimalavancer, hvad der jo netop førte til uønskede bruttopriser under krigsperioden.

Hvis nu denne antagelse, som jeg her fremfører, er rigtig — jeg siger udtrykkeligt: hvis min antagelse er rigtig — så vil jeg sige, at mit parti vil ikke medvirke til en

lovgivning, der gør lovbestemmelser, som var nødvendige, og som vi måtte erkende var nødvendige under meget ekstraordinære forhold, permanente. Det vil vi ikke. Vi er ængstelige ved at give en bemyndigelse, hvis konsekvenser jeg har lov til at sige end ikke den højtærede minister har kunnet overse; i hvert fald har ministeren ikke overfor os, overfor denne forsamling, redegjort for konsekvenserne.

Et påbud om leveringspligt finder den højtærede minister ikke er særlig indgribende under henvisning til, at priskontrolrådet allerede mener at have hjemmel til at pålægge en producent leveringspligt. Ja, mig forekommer det at være en meget tynd begrundelse, og jeg er meget interesseret i at lære den dybere årsag til bestemmelsen at kende. Er det hensigten at pålægge andelsvirksomheder at sælge til private eller omvendt? Er det det, der ligger i det? Og i hvilket omfang, vil jeg også gerne spørge, har en sådan bestemmelse hidtil været savnet? Hvorledes forholder det sig? Den højtærede minister, der jo har læst historie og rigsdagstidende, ved, at dette spørgsmål allerede var fremme i 1931, da Christmas Møller gik imod en sådan bestemmelse, der, som han sagde, betød, at man ligefrem ved lov bestemte, at det skal være en pligt at sælge.

Se, monopoltilsynet skal jo bedømme priser, avancer og omkostninger udfra, forekommer det mig, nogle meget usikre kriterier. I øjeblikket er det sådan, at priskontrolrådet beregner nettoavancen til 9—10 pct. af den arbejdende kapital ved normal kapacitetsudvælgelse. Man kan jo spørge: Hvorledes vil avancen på den enkelte vare blive beregnet, hvis virksomheden har givet underskud på grund af prisfald eller andre årsager? Priskontrolrådet, har man indtryk af, har hidtil regnet med, at virksomhederne altid gav fortjeneste; de forskellige svingninger, gevinst afløst af tab, bliver der ikke regnet så meget med. Men jeg synes, at faste normer for fortjenesteberegning er meget farlige, for konsolidering i gode år til imødegåelse af tab i dårlige år forekommer mig at være af den allerstørste interesse for arbejderne og funktionærerne, og man skal ikke, som jeg næsten havde indtryk af at det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) gjorde, ligefrem anse det for mindre-